Ե. 6534 1891 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 18 ՁԱՐՇԷՆԳԻՀ 32 ԻՆՃԻ ԱԿՆԻ ԱԼԱՖ· ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 30 ՁԱՐՇԷՆԳԻՀ Ե. 6534

20 ԲԱՐԱ

Մանկական Էջերեան

20 ԲԱՐԱ

ԵՐԿԱՄԻ ԳԱՆԱՁԷԹԱՆ

Բաշլրալար իչին սէնէլիք Մէճիտ 7

Էրթանպոլ իչին » » 6

Բոբա իւճրէթէ պիզէ աեիտ տիր

Խսթանպոլտա, Փիւրքճիւ խանընտա, ալթ գաթտա վագը 21 վէ 23 Նիւմէրոլու Մաղազալար.

مطبعه وادارەخانەسی

استانبولده کورکچی خانده آلتقاده

نومرولو مغازەلر.

منظومهٔ افکار

صاحب امتیاز و مدیر مسئولی

قزەبت یانوسیان

ԱՌՀԻՊԻ ԻՄԹԻՆԱՉ ԿԱՐԳՈՒՑ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

٢٣٠٧ ԻԹԼՈՒԼ 19 ٢٣٠٩ ՍԼՓԷՐ 36

ԻԹԹԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՍ

Կէչէն բազար կիւնիւ, զաղէթամըզըն եէնիտէն ինթիչարէ պաշլամասը թամ ալթը այ օլմուշ իսի. չու միւտատէթտէ, էհալիմիզէ ուճուզ զաղէթա օդուսթուրմուզ նիյնէթիյլէ պիր չօգ ֆէտաքեարլըը կէօզէ ալըպ վէ պիր չօգ տա թէճրիւպէլերէ չալըշարագ թէճհամմիւլ ինթիւպէլերէ չալըշարագ թէճհամմիւլ ինթիւպէլերէ չալըշարագ թէճհամմիւլ ինթ

ԽԱՐԻՃԻՆԵՐ

ԱՀՎԱԼԸ ԲՈԼԻԹԻԴՐՅԵՆ.

Բուսիանքն ահվալի հազվընաա մեվսուզ մալիմաթ ալմաքլա մի չթէհեր «Դրօյցէ Ցայթունկ» դաղէթաքնա Բէթբրսպուրկան ամիսաքի մալիմաթ եազալեաօր։

«Հարպինէ նազբրը գեվզ էլատէ սուրէթաթ պիր կէրմի վէ ֆաալիեէթատէ կէօրիլիլ եօր, եէնիաէն եէնի ազբէր ճէմ ու թէհոշչիւտի մատաէսինէն մանովալարա հիչ պիր թէալիւզի եօղ տուր, քիւլիեէթի սիվարի ասաքիրի Ալման հուտուտունա ասղրու աեվզ օրունմազտա օլուզ, հիւքիմէթ հէր եէրատ ազբէր պարընաճազ մահէլլէրէ ալբրլար իշէթիրա վէ եա իսթիյճար իմէքատ տիր։ Շիմտիեէ գատար մեվճուտ օլան սիվարի ֆբրդալարը իչ միպինէ իպլազ իսթիմէքատ տիր։ Պանտան մատտա պիր զաչը հուտուտա դուրպինատ օլան բէք չօգ քիչիք մահէլլերատ ասաքիրի մուհաֆըզալի ճէտիսատ իդամէ իսթիմիչ տիր, հալ պու քի չիմտիեէ գատար Բուսլարլա Ալմանլար հուտուտտան իբի Ալման միլի եանի 15 քիլօմ։ պուտու մէսաֆէտէ ասաքիրի մուհաֆըզա թէէսիս իմէմէկի գայիսէ իմթիհան իմմիչլէր իտի։ Քօշիսատան Վարշավիատա միմիթէտ օլան թէքմիլ խաթթ պօհու քէմալի իմինա վէ թէգալեիւալէ թահքիմ ու թադվինէ խիլմիչ տիր։»

«Դրօյցէ Ցայթունկ» զազէթասը չու մուճիպի վէլվէլէ վէ իհթիմալ տըր վէհմի հավատիսաթը նէզր իթտիկի սրբատա, «Գօլնիչէ Ցայթունկ» զազէթասը, Զար հազրէթլէրինին հոկտեմբերին իլք օն պէշինատէ Պերլինատէ պէքլէնիրմէքատ պատուզունա տայիր պիր հավատիս նէզր իմմէքատ իտի։ Սահիհ տիր քի, իրթեսի կէնիսի «Թակպաթ» զազէթասը պու համ[illegible] 30ունատան պէտ իլէ Բուսիա իմբէրաթօրու հազրէթլէրինին ճէնուպի Բուսիատա պիր ոէյհահաթ իճրա իտէճէկինի իլավէյի մէգալ իլլէմէքատ իտի։ Պէրլին պօրսատանա պազը քիմնէլէր «Գօլնիչէ Ցայթունկ» զազէթասընին նէզր իմմիչ օլատուզու չու հավատատէն մաղսատ, Բուս իսթիզբազընին Բարիսատ մազհարը մուվաֆֆաղըյէթ օլմամասը իչուն պիր մանսվրա օլատուզունու պէտան ու քէշֆ իլլէմիչլէր տիր։

Ֆիլհագիգա էկէր Բարիսատէքի իքինճի տերէճէ ասհապը կրատա վէ ադնիեասը; Ցար իլչիունճի Ալէքսանտրընը իմ բէրաթօր իքինճի կիեօմուն էլինի սըդմազ իչին Պերլինէ կիմմէսինի կէօսքլէր, եզնօմիլերինատէն հասըլ իմթիքլերի մէպալիզի Բուսիա մալիսէ նազբրը Մ. Վիշնէգրատսքիեէ գօլայճա իմամիմէզլէր, Ֆրանսըզլար հէր նէ տախի տունատ, բօլիթիգա հիսսիեաթընը մէնֆաաթը զաթիեէնին մանֆէվզինատ պուլունատուրլար, պու պէքի պիր զաաֆ իմթազ օլունատ պիլէ, իչպու զաաֆ Ֆրանսըզ միլլէթինին չատ ու չերէֆինի թէզելիա իմթիկի կիպի, տիկէր պիր միլլէթատ տախի պու հիսսիեաթ կէօրիլմէմիչ տիր։

«Գօլնիչէ Ցայթունկ» զազէթասընին չու հավատատինի զաթէն «Գրօյցէ Ցայթունկ» զազէթասը զատիրէն թէքզիպ իմմէքատ տիր։ Պէրլին զազէթասընին թէէմինէն պէտանընա կէօրէ, իմբէրաթօր կիեօմ հազրէթլէրինին, Զար հազրէթլերի քէնտիսինի զինարէթէ տավէմ իմթիկինէ տայիր չայի օլան հավատիս զաթիէն պի էտատ տրը։ Մեզքիր զազէթա «Գօլնիչէ Ցայթունկ» ճէրիսատէնին չու էէչրիեաթը սրբի տրլ սըզ օլատուզունա պէտան իմթիկի հալատ, տիկէր թարգման Զարընա անզարիպ Պերլինէ կիտէճէկինէ տայիր պիր թէլէկրաֆ ջեշիատ օլունմուշ, ֆէ անը մինթէազըզ Բուսիա Զարը հապիպ ատթէն Մոսզուատա ազնէթ իտէր իքէն, Պերլինատէն միւրուր իյլէ միչ տիր։

Մամաֆիհ Զար հազրէթլերինին Ամմանատան միւրուրիթմէսի Բուսիա իլէ Ֆրանսա պէյնինատ մէվճուտ օլան միւնասէպաթը հատէնէնին զերբե գատար ինհիլալէ եիպ թուիմատընը մուճիպ օլմատատաը կիպի, Ալզաս-Լօրէնատ բասբօրթալը հազգընատաքի չիտտէթին իզալէսի կիպի ահվալը մուխաֆֆիֆէ, Ֆրանսա մէհաֆիլինի մէմնուն իմմիչ, վէ Բուսիա իմբէրաթօրունուն Պերլինատէն կէչմէսի, սուլհ ու միւսալէմէթի ալէմի տահա զիեատէ թադիր ու իսթիտամէէ իբրամէթ իլլէմիչ օլմատը չայատը թէշէբբիւր մէվատատէն տիր։ Ֆինատէն ալէյհ Զարընը Պերլինատէն միւրուրի Բուսիսթիգրազընընը ազատնա հիչ պիր աքսի թէէսիր հուտուզլէ կէթիրմէդ։

* *

«Կազէթ տը Լօս» զազէթասը Քէմպրիճ պէլէտինէ տայիրէսինատ Ճոն Մորլի թարաֆընատան սեպտեմբերին 21ինատէ իրատա օլունան նութգու խիդատա նատէն Լօնտրատան մէվրուտ պիր մէքթուպ նէշր իտիլօր։ Լիպերալ ֆբրդասընա մէնսուպ օլան վէ ախիրէն Քէմպրիճ Լիպերալ գլիուպի բէյանի ինթիխապ օլունան մէպուսու միւմանիլէյհ, ինթիխապաթը ումումիլէնին եադընը գէմանատէ վուգուա կէլէճէկլինի պէեանլէ չէօյլէճէ իլավէյի մէգալ իլլէմիչ տիր։

«Անգարիպ վուգու պուլաճագ ինթիխապաթատա Մ. Կլատսթօնատան այրըլմըշ օլան «մուխալիֆ լիպերալլար»ընարարի ումումիեէ իսթիհսալ իթմէլերի միւմքին տէկիլ տիր։ Ինթիխապաթը մէգքիւբէտէ միւնագաշա եալընըզ թօրիլերէլէ լիպերալլար պէյնինատ վուգուա կէլէճէք տիր։ Թօրիլէր (մուհաֆազաքարան) քէնտիլերինին միւնթէխիպլերինէ թավսիեէ իթմէք իչին, շիւպհէսիզ խաբիճի բօլիթիգալարը՝ փէլ թէնսիգաթա օլան թատամմատ՝ վէ Իրլանտանդն թէսքինինի զիքր ու պէեան իտէճէքլերը տիր։ Հալ պու քի լօրտ Սալիսպըրիինին խաբիճի բօլիթիգասը թարաֆտարանընընը իտտիա իթթիքլերի վէճհլէ, պու պիր ֆիլիթուհաթը քեամիլ ատտ օլունամազ։ Լօրտ Սալիսպըրիինին իթթիֆագը միւսելլէս հազդընատաքի մէսելէքի թարաֆիկիրանէսի նէթիճէսի օլարագ, իթթիֆագը մէգքիւբէ գարշը տիկէր իթթիֆագ հուսուլինէ սեպպիսեէթ վիրմիչ տիր քի, պու եէնի իթթիֆագ պէլքի եադընը զէմանատ էվրօրա սուլհ ու սալահը իլէ Ինկիլթէրրանընը միւսալէմէթինէ պէօյիւք պիր թէհլիքէ օլաճագ տը։ Ինկիլիզ խաբիճիեէ նէզարէթի Պէօեիւք Ֆրէտերիգին պիր քէլամընը տերիսատը իթմէլի տիր։ Չէօյլէ քի Ինկիլթէրրա 125 աէնէ մուգատէմ Պէօեիւք Ֆրէտերիգէ պիր իթթիֆագը միւսելլէսէ տախիլ օլմասընը թէքլիֆ իթտիքատ, միւշարիէյհ իթթիֆագընը ասաեէլի ումումիեի թէզելիա իթմէքիզին տիկէր տեվիլթերինին հասէտինի թահրիքլէ սուլհ ու միւսալէմէթի ումումիեէնէ իխլալ իտէճէկինի տերմիեանլա իշպու իթթիֆագ թէքլիֆինի ըետտ իյլէմիչ տիր։

«Ինկիլթէրրա պիր ան էվվել Մըսրը թախլիեէ իթմէզ իսէ, տեվլէթի միւշարիէյհա տայիմա պիր էվրօրա մուհարեպէսի թէհլիքէսի էօնիւնատ պուլունատընա չիւզհէ եօղ տուր։

«Տախիլի բօլիթիկատա կէլինճէ Մ. Մօրլի իտարէյի մահէլլիեէեէ տատիր օլան դանուն ճէտիսին պիր սըզլէթատէն իպարէթ օլուզ, սէրպէսթ մէքթէպլեր գանունու իսէ զայրի միւքէմմել վէ էհալինին միւէսսիր պիր զօնթրօլունատան մուարրա (արբ) իտուկինի, վէ Իրլանտատա արազի ֆիւրուխիի գանունունուն նազիս պիր բօլիթիգանընը պիր էսէրի օլատուզունու պէեան իմմիչ, վէ մամաֆիհ ամէլէ մէսէլէսինին թէտզիգի իչուն պիր գօմիսիօն թէշքիլի մատատէսինի թահսին վէ թասվիպլէ, անճադ կիւնատ սէքիզ սատթ իշլէմէք մէճպուրիեէթինին գանիտ իթթիխազը ալէյհինէ իլբատը մէգալ իլլէեերէք տէմիչ տիր քի, «փալահաթը իճթիմաիեէյի հուսուլէ կէթիրմէք իչիւն, հեր շէյտէն էվվել լիպերալ ֆբրդասընըն վատընը իճրա իլէ, Իրլանտատա, «Հօմ Ռուլ» եանի մուխթարիեէթի իտարէ պահչ իթմէսի լազըմ կէլտիկի էֆքեարընը պէեան իլլէմիչ տիր։

Իլբրուտ վուգու պուլաճագ ինթիխապաթը ումումիեէտէ լիպերալ ֆբրդասը բրօկրատընընը պաչլըճա նօգաթը պալէատատ զիքը օլանան մէվատատէն իպարէթ պուլունաճաղը զանընատաբզ։

Ճօն Մօրլինին Ինկիլթէրրա Մըսրը թախլիեէ իթմէտիքճէ, պիր Էվրօրա մուհարեպէսի թէհլիքէսինատէն մուարրա օլամատաճաղը միւլահազասը բէք մուհիդգ օլուզ, չու հալատ լօրտ Սալիսպըրի պիր ան էվվել Ինկիլիզ ասաքիրինին Մըսրընը թախլիեէսինէ տատիր լազըմ կէլէն թէտապիրի իմթիխազ իտէր իսէ, եապընատա վուգու պուլաճագ ինթիխապաթը ումումիեէտէ եինէ գապինէ բիեատէթինատ պապասը միւմքին օլմազլա, Ճօն Մօրլինին չու եֆատաթը թօրի գապինէսինէ պիր իսթիտրը խայրխահանէ օլուզ, մուհաֆազաքարլարընը պունու իսթիտա իմթիքլերի հալատ, հէմ «հուրիկ» եանի լիպերալլարա գարշը մէվզուլէրինի մուհաֆազա իմմիչ, վէ հէմ տախի տեվլէթի Ալիեէ ինանմատ չան ու չերէֆլէրինի պիր գաթ տահա թէզելիա իյլէմիչ օլաճագլար տրը։

ՄԷՐԵԱԹԻՊ

ԱՏԱԲԱԶԱՐԸՆՏԱՆ

... Խմբագիր

Պատ. լրագրոյդ 6496րդ թուոյն մէջ հրատարակուած յօդուածիս իբր պատ[illegible] 0324ՀԴ թուոյն մէջ պաչտօնական հերքում մը կարդացի, կը խնդրեմ, բարեհաճեցէք ցեր խմբագիր, ձեր Պատ. թերթին մէջ մի անկիւն շընորհել ներկայիս, որպէս զի, հրապարակ հանուած դէպքերու մասին սքօղելու նպատակաւ, պարարտուած խօսքերով ժողովուրդը խաբելու չանացողներ, յաջողութենէ զուրկ մնան և իրենց ընթացքը ուղղեն։

Ցիշեալ հերքման ի պատասխան, պարաք համարեցի յանուն արդարութեան պատմել գործակալութեանս ընթացքը։

Երկու տարի առաջ Ս. Կ. Եկեղեցւոյ թաղականութիւնն, Ազգ. Հիւանդանոցի պնակաշրջութեան գործակալութիւնը առաջարկեց ինձ, երբ մերժեցի՝ պատճառ հարցուցեցաւ, պատասխանեցի թէ, քանի որ այսչափ տարիներէ ի վեր հաւաքուած գումարներն հիւանդանոց չեն ղրկուիր՝ չէ՞ մի որ իմ հաւաքածս ալ իւր նպատակին չպիտի ծառայէ, ասոր համար կոյր գործիք չեմ կրնար ըլլալ, ի վերայ այսր խոստանալով որ հաւաքածներս քովս թողուն, համոզեցին զիս և սոյն պաչտօնը ստանձնեցի, պայմանաւ որ հաւաքածներուս գումարը 10-15 լիրայի հասած ատեն իմ ձեռամբ հիւանդանոցի խնամակալութեան յանձնեմ։ Եւ ուխտեցի այն օրը որ առջի գործակիցներուն նման չիսաբուիմ և օրինակ ըլլամ ուրիշ գործակիցներու ալ, որովհետև քաղաքիս Ս.Հ. եկեղեցւոյ մէջ ալ հիւանդանոցի անուամբ պնակ կը շրջի, սակայն լսածիս նայելով այն թաղէն ալ բնաւ դրամ ղրկուած չէ և դպրոցի համար կը ծախսուի։

Գործակալութիւնս ստանձնելէս քանի մը ամիս վերջը, թաղականութիւնը դրամի պէտք ունենալով և իմանալով որ քովս 3-400 դահ. կայ, զիս կանչեց և առաջարկեց որ 300 դահ. փոխ տամ իրենց և ի փոխարէն թաղ. գանձապետը 31 օրէն վճարելի մուրհակ մը տայ ինձ, կարելի չէր չընդունիլ, քանի որ ատոր գրողը պատուաւոր մէկն էր, ուստի անդամ 31 օր անցնելով. 300 դահեկանը տակաւին չվճարուած, թաղականութիւնն 13 լիրա ևս փոխ ուզեց, խոստանալով քիչ օրէն վճարել, երբ անվստահութիւն ցցուցի, ըսին որ, աղղ. բաղանեաց հաւատքէն 13 լիրայի բաժիններս 29 օրէն պիտի վճարուի, վարձակալէն ստորագրութիւն մը առնելով քեզի տամք և անկէ կը գանձես, այս պայմանին հաճեցայ և 13 լիրան իրենց տալով 29 օր վերջ վարձակալէն գանձեցի։

Ժամանակէ մը վերջ դպրոցի տնօրէն և եկեղեցւոյ քարոզիչ Արժ. Յովհաննէս վարդապետն զիս կանչեց, և իւր ստորագրութեամբ մուրհակ մը տալով 12 լիրա փոխ առաւ դարձեալ դպրոցի պէտքին համար։ (300նոց մուրհակը տակաւին վճարուած չըլլալով, այլ ևս թաղականութեան ստորագրութիւնը մերժելուս համար այսպէս ըրաւ) խոստանալով ճիշդ ի լրումն պայմանաժամին ինձ վճարել, որպէս զի վերջէն հաւաքածներովս մնկաեղ խնամակալութեան հասցնեմ։ Պայմանաժամը լրացաւ և մայիս ամսոյ մէջ անձնական դրծով երբ հարկ եղաւ Պոլիս երթալ, թաղականութեան դիմեցի, որպէս զի թէ 300 դահեկանը և թէ 12 լիրան գանձեմ և ունեցածովս մէկտեղ խնամակալութեան յանձնեմ (ամբողջը 20 լիրա), պատասխանեցին թէ, Յովհաննէս վարդապետը Արմաշ կը գտնուի, քանի մը օրէն վերադառնալով Պոլիս պիտի երթայ, դուն դնա՝, մենք անոր կը վճարենք և նա երբ Պոլիս գայ՝ ունեցածդ ալ անոր տուր, խնամակալութեան թող նա յանձնէ, որպէս զի Հիւանդանոց ղրկած քանի մը լքեանները փոխարէն իւր ձեռամբ բան մ'երրած ըլլայ, սոյն առաջարկութեան հաճելով մեկնեցայ դէպ ի Պոլիս, ուր 10-12 օր մնացի ամէն օր Յովհաննէս վարդապետ փնտռելով, երբ Ատաբազար կը վերադառնայի, նոյն օրը վարդապետը Պոլիս կերթար։ Թաղ. Գանձապետին դիմեցի հարցնելու համար, պատասխանեց թէ մենք աղքատաց գանձանակէն փոխ առնելով 20 լիրան ամբողջացուցինք և վարդապետին հետ ղրկեցինք։ Հաւատալով քովս գտնուածը յանձնեցի, ի վերջոյ երբ նուիրատուաց ցանկին մէջ տեսայ որ 1800 դահ. ղրկած են և զիս խաբեր են և եթէ ես լուռ մնամ, 360 դահեկանը անպատճառ կուլ պիտի տան, անմիջապէս թաղ. գանձապետին դիմեցի 360ը պահանջելու։ սա երբ մեզ կը ղրկեմ ըսելով, պիւտճէնիս նէզն է ըսելով չկրցաւ զիս համոզել, զիս վռնտեց այնպիսի նախատական խօսքերով, զոյս գրի առնել անվայել է։ Սոյն ճըշմարտութեանց տեղեակ մէկն, երբ մեր թաղական աղանելուն հերքումը աչքի առջև կառնէ, կը սակայ, տեսնելով, անոր մէջ աղքատանոցի փոխ առածներն իրբ յանձնէ վճարած ներկայացնելուն, վարդապետի ստորագրութեամբ դրպրոցի համար փոխ առածներն իրբ խնամակալութեան հասցնելու համար ինձմէ գանձած ցուցնելուն։ Եթէ յանձնէ վճարելու բարեգործութեան ջերմեռանդութիւնը ունէին, ինչո՞ւ համար 20 լիրան ամբողջ չղրկեցին, եթէ ըստ պայմանի պարտական էի իրենց յանձնելու, ի՞նչ հարկ կար բաղանեաց վարձակալի և վարդապետի ստորագրութիւններով զիս ապահովցնելու և ինձմէ փոխ առնելու։

Ցիշեալ թաղական աղանելն իրենց մեծութիւնը հրապարակի վրայ ցուցնելու մտօք, առանց ամօթ ղղալու կը գրեն թէ «լաւ էր որ Պ. յօդուածագրին փոխանակ ձրի նախանձախնդրութիւն ցուցնելով ժողովրդեան դայիակղութեան տեղի տալու, ինքն անձամբ ժամանակին իւր պարտքը կատարէր, գիտնալով որ Թաղ. խորհուրդս քան զինքն առաւել նախանձախնդիր է....

Թաղիս ամբողջ ժողովուրդը (ի բաց առեալ մեծ աղաներն և իրենց վերաբերեալներն) իմ գործակալութիւնս եղական համարելով գովեստիւք կը խօսի իմ նախանձախնդրութեանս վրայ, հաւաքուած դրամ մը իւր նպատակին ծառայեցնելու առաջին պատճառը ըլլալուս համար, գալով Թաղ. ազգից քան զիս առաւել ունեցած նախանձախնդրութեան ուրիշ բան չէ, այլ քըմահաճոյից օրէնքով գործել, իրենց դեղծումներուն մէկ մասը պախարակողը ձրի նախանձախնդիր կոչել, եկեղեցի մը և դպրոց մը շնորհիւ կոյր քուէարկութեան իրենց յանձնուելուն համար, իրենք զիրենք անդր քան զչափն խելացի կարծել և ժողովրդեան վրայ ընդ միշտ արհամարհոտ աչօք նայիլ. ահա այսչափ իրենց պաշտօնավարութեան ծրագիրը։

Այս առթիւ Ազգ. Հիւանդանոցի խնամակալութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմ այս տեսակ զեղծմանց վրայ, յիշեցնելով որ եթէ այս տեսակ գործակալութիւններն պատշաճաւոր մարդոց չյանձնուին և եթէ խուզարկութիւններ չկատարուին, շատ 360ները կը կորստին։ Սուրէն Սէրոպեան

ՄԻԱԹԼԷՆԷՎԱՆ

«Բէլ Մէլ Կազէթ»ին պէտանընկա միաթէպէր պիր ֆամիլեատա մէնսուպ Ուիլեամ Տիկնամ նամ պիր կէնճ իրլանտալը, տէօրթ սէնէ մուդատտէմ թէրքի վաթանէ Ամերիգայի ճէնուպիսէ կիտէրէք, ախիրէն Թրանսվաալտա Հայտէլպէրկ գազասընտա ֆէվգէլատէ զիդիբէյմէթ պիր բըրլանթա մատէնի քէշֆ իթմիշ տիր։ Շու սըրատա Մ. Տիկնամ Ամերիգայի ճէնուպիսինէ էն զիւատէ սահիպի սերվէթ օլանլարընտան պիրի տիր։ Շիմտի հէր թարաֆտան մատէնճիլէր շու եէնի էլմաս մատէնի քէշֆ օլունան մահէլէ կէթմէքտէ տիրլէր։

Ամերիգանէն էն զիւատէ ասհապը սերվէթինտէն օլան Մ. Վանտերպիլթ Ինկլիթերրատա 500 թօնէլաթօլուգ պիր թէնէզզիւհ վաբօրու ինչա իթտիրիպ, Ամերիգա հիւքիմէթի պու «եօթ» վաբօրու իչիւն 34,000 տօլար եանի 170,000 ֆրանգ գատար բէսմի կէօմրիւք թայէպ իթմիշ տիր։ Մագ Քինլի յաեիհասընճա, պիր թէնէզզիւհ վաբօրու, իմալ վէ թասնի օլունմուշ էշեատէն օլմաղլա, կէօմրիւք բէսմինէ թայի պուլունմագտա տըր։ Մ. Վանտերպիլթ քէնտիսինտէն թալէպ օլունան շու «ծէ-ղէ» մէպլաղը ֆիւթուր իթմէքսիզին թէէսիսէ իթմիշ տիր։

Լօնտրատան Էվրօբա զազէթասընա եազըլտըղընա էյեօրէ, օրուճ թուրքան ֆրանսըզ ժագ, պու քէրբէ պահսը դազանմըշ տըր. աճըզա տահանան պուատէմ էլլի կիւն աճ գալմազա պահսթուրմուշ իսի. շու էլլի կիւնլիք օրուճտան սոնրա տախի պու իշթիհասըզ ատէմին գուվվէթինէ խալէլ կէլմէմիշ տիր. օ հալինտէ 85 քիլօ սըգլէթինտէ պիր ատէմի օմուզու իւզէրինէ ալարագ սալօնատա կէզտիրմիշ տիր։ Մ. Ժագըն միւթէհայէրլէրի քէնտիսինէ պիր ալթուն մէտալեա իհտա իթտիքլէրի կիպի, պու հալէ հայրան օլան պիր չօգ գալապալըզ տախի օթէլէ գատար մէրդումա ըէֆազաթ իթմիշլէր տիր։

«Տէյլի-Նիուզ» զազէթասը, մէշհուր պիր գալապալանխանէ հաղգընտա պէր վէճճի ատի մալիւմատ վիրիեօր։

Թունա նէհրի իւզէրինտէ պուլունան Լէնզ շէհրինտէ, ախիրէն զայէթ էսկի պիր խանէ հրդ ըլմըշ, վէ խանէնին էնգաղը ալթընտա պանգա գայիմէսի թասընա մախսուս կիւզել պիր թաղ մաքինասընա թէսատիֆ իսիլմիշ տիր։

Խանէյի մէզքիւր Բէթէր նամընտա պիր շըվալէյէնին միւրքի օրուպ, պունտան 80 սէնէ մուդատտէմ Ֆրանսա մուհարէպէլէրինտէն ավատէթինտէ Ալմանատա պէօյիւք շէօհրէթ դազանմըշ իսի։

Մէրդում էվվէլա Լէնզատ, պատէհու վիէննատա իդամէթ իմմիշ օլուպ, Վիէննատա պուլունուզու միւատէմճէ օրատա եարտըրտըզը քէօշք, ումուճուն նազարը տիզգամթընը ճէլպ իմմէքտէ իսի։

Բէթէր, պու սերվէթի մէշհուրէսի իլէ 20 սէնէ գատար եաշատըգտան սոնրա, բօյիսին նազարը թէճէսսիսէսի ճէլպ իմմիշ, վէ մէրդումուն սուրէթի ֆէվգէլատէտ մահֆիւք պինէրճէ պանդնօթ թագլնա վէ իմալ իմտիկի թէհագգուզ իմմիշ տիր։

Պունուն իւզէրինէ քէնտի իլէ գարըսը իտամա մահֆիւմ օլմուշ իսէ տէ, պատէհու ճէզալարը միւէպպէտ քիւրէկէ թանվիլ իսիլմիշ, վէ քէնտիսի պիր գաշ սէնէ էվվէլ հապատա վէֆաթ իմմիշ իսի։

Իշթէ պու կիւն մէրդումանընը 80 սէնէ էվվէլ իսթիմալ իմտիքլէրի մաքինա պուլունմուշ տուր։

Պանգ Նասիօնալ պու սախթէ պանգնօթլարատան 1841 սէնէսինտէն պէրի պէհէ 10 ֆիօրի է օլմագ իւզրէ 12,000 պանգնօթ սարֆ իթմիշ օլուզունատան, գալպազանլըզը տէրէճէյի էհէմմիյէթի հադգընտա մալիմաթ ալընալըր։

Մէրդումուն, մէմալիքի էճնէպիյէտէ սէյեահաթա մէրագը օլտուզունատան, միլէօնլարճա սարֆ իլլէսիկի շիւպհէսէն վարէսթէ տիր։

Տիւնեատա մէվճուտ ադվամընը էն զէնկինի ճէնուպի Ամերիգատա վագը, Ուզակօ նամ եէրի գապիլէսի տիր։

Պունլարընը մէճմուու 1500 նուֆուսատան ազ զիւատէ իքէն, մալիք օլտուգլարը արազինին վիւսաթը 140 պին տէօնիւմտէն միթէճավուզ տուր։

Միւճթէմիայի Ամերիգանընը տուլունաթը ումումիյէսի տախիլինտէ օլարագ 7 միլիոն 758,694 տօլար գատար մահթուպլարը վար տըր։ Նուֆուս պաչընա սէնէվի 1500 ֆրանգատան զիւատէ խազինէյէ կիւզէթէ ալմագտա վէ արազիլէրինտէ պաչգաճա օ մրգտար վարիատաթ իսթիհսալ իմմէքտէ տիրլեր։

Գապիլէի մէզքիւրէ սէնէտէն սէնէյէ ազալմագտա օլուպ, սերվէթի ումումիյէլէրի նիհայէթ Ամերիգա մէմալիքի միճթէմիաը հիւքիմէթինէ ինթիգալ իտէճէք տիր։

ԼԷԹՍՈՅԻՑ

Պիր կիւն զէնկինին պիրի լաթիֆէ թարը իլէ փագիրէն պիրինէ սօրտու։

— Դրեամէթ կիւնիւ ինանալար տիրիւտիքլէրինտէ, աճապա պիրպիրլէրինի թանբեաճագլա՞ր մը։

— Օնա շիւրհէ՞ մի վար։

— Պէն ումիմամ քի օ գալապալըգտա հէրքէս պիրպիրինի թանբեապիսին։

— Թանբեաճագլար, էֆէնիմ, թանբեաճագլար, զիրա, ախրէթատ զէնկին ֆուգարա պուլունմատաճագ տըր քի պիրպիրինի թանբամասընալար։

* *

Խղճահար տիկին մը, օր մը իւր տաներէց Քահանային հարցուց։

— Տէր Հայր, արդեօք հէքիմներն ալ մեռելներու հոգուն պատարագ ընել կուտա՞ն։

— Ի՞նչ մինասիպէթ, օրհնած, էյէր անանկ բան մը ըլլար նէ, մենք հիմայ ամէն մէկկերնիս մէյմէկ Ռոշիտ կ'ըլլայինք։

ԹԷՎՁԻՀԱՏ

Կիրիա ճէղիրէսի ատլինէ մուֆէթթիշլիկի, Տէրսատէթ խթինաֆ միւտատիի ումումիսի սատատ խալիտ պէյ էֆ. նէ,

Սիվաղ վիլայէթինտէ Օսմանճըգ գազասը գայմագամլըղը, Մէճիտինէ գազասը գայմագամը Մէհմէտ Էմին էֆ. նէ,

Ճէմիսէթի բուսուսիսէ ատատընտան իզզ. ճավիտ պէյ սանիսէ սընըֆը մուֆթէմանիղի,

Էշեատի այնիսէ մէճմուրու ռիֆ. Ռիզա պէյ, ումուրու մէճմուրէսինտէ միշահէտ օլան ինգատամ ու զայրէթինէ մէպնի բիւմպէյի սալիսէ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

ՏԱԽԻԼԻԵՆ

Շիգակօտա քիչատ օլունճագ սէրկիսէ, Մըսրը Խրտիվիսէթի թարաֆընտան իշթիրագ օլունմաղա, մէզքիւր սէրկի մահէլլինտէ Գահիրէ սոգագլարընա միչապիհ պիր սոգագըն ինչասը, վէ խանէ վէ տուքքանլարընը իլավասի, Խրտիվ հաղը. թարաֆընտան լազըմ կէլէնէրէ էմր իտիմիշ, վէ մէզքիւր սէրկիսէ պուլունճագ օլան Օսմանը շիպէ վէ տայիրէսի իչիւն տախի հիւքիմէթի Սէնիյէսէ պաղը թէքլիֆէր արզ իտիմէքլէ, քէյֆիյէթի մագամը Սատարէթտէն Նաֆիա Նէզարէթինէ էմր ու հէվալէ պույրուլմուշ տուր։

Վալի վէ միւթէսարրըֆ վէ գայմագամ վէ միւտիրլէր թարաֆընտան, միւատէթի մէճմուրլիյէթլէրինտէքի մուամէլատ իչիւն պիրէր ճէտվէլ վէ ժուրնալ թանզիմի, վէ պունլարըն սուրէթի թէաղիտի հաղընտա Շուրայի Տէվլէթճէ գալէմէ ալընան լաեիհայի Նիզամիյէսին մէվզուի իճրատէ վաղը խուսուսունա, մէճլիսի Վիւքէլա գարարը իլէ իրատայի Սէնիյէ շէրէֆուսուտուր պույրուլմուշ տուր։

Սեպտեմբերին 15 վէ 16ընտա Նէֆսի Հալէպատէ գօլէրատատ իքիշէր վէ սեպտեմբերին 6ընտան 9ունա գատար Սիրվիճէք նահիյէսինին Շէտվան, Զիւարէթ, Թէբէլի Մէզար, Պողթէրէ, Գարա Ալի վէ Քէօր Գուլումնու գարիեէլէրինտէ 14 վէֆիլատաթ վուգու պուլմուշ տուր։

գատըն, մուխթասալընընն սէօղիւնիւ գաթ, վէ քէնտիսինէ բալթօլու ատէմին տուրմագտա օլտուղու գալտըրըմա տօգունարագ ալէյճէտէ իլէրուլէմէքտէ օլան պիր սիւտճէ արապասը կէօսթէրէրէք։

Բալթօլու ատէմ տէրհալ սագընը իսէտ, պու արա Ֆլօրանս վէ Միշէլ տէօրթ եօլ աղզընա վասլ օլարագ, քէնտիլէրինի թասագիպ իտէնէրին պիր գաշ սէօզ թէֆթի իտէճէք գատար տուրտուգլարը ճիւզի պիր միւատէթէն իսթիֆատ իլէ, իլէրուէմիշ օլտուգլարընտան, պիրտէն պիրէ կէօղտէն նիհան վէ նապէտիտ օլտուլար։

Քիւրքիւլիւ գարը Միշէլին նապէտիտ օլմասընը իլէ էօնճէ կէօրիւպ պիր հիտատէթ վէ խղպիրարը միւթէէսսիֆանէ իլէ պաղըրտը։

— Քէնտիսինի արթըգ կէօրմէ՞եօրում, զա՞յպ իթտիմ, պու սէօզլէր տիկէրինէ քէնտի թասագիսլաթը տախի պիեօրում։ Ֆիլհագիգա միւմանիւէյհ տախի զաֆլէթէն տէօնանիւ իսէ տէ, արթըգ Ֆլօրանսը կէօրմէտի։

— Մատամ – նիտա իթտի միւմանիւէյհ – տէօրթ եօլ տզզընա գատար չարուգ եիւրիւեէլիմ. . . պէյքի տահա քէնտիլէրինէ եէթիշմէք իչին վագթըմըզ վար տըր. . . կէլինիզ, գօլթուղումա կիրինիզ։

— Գօչալըմ, Միւսիւ, գօչալըմ – տէտի կէնճ գատըն ըէֆիգինէն գօլթուղունա կիրէրէք, վէ հէր իքիսի տէ տէօրթ եօլ աղզընա տօղրու քէնտիլէրինի աթտըլար։

Տար վէ դարանըգ տէօրթ պէշ եօլա կէօթիւրէն մէզքիւր մէյտանա միւվասէլէթ իթտիքլէրինտէ, քիմսէյի պուլմաեըպ թահարրիեաթլարընը իւէրու կէօթիւրմէքտէ տախի պիր ֆայրտէ օլմասեաճաղընը անլատըլար։

Շու ալէյճէտէ հարէքէթլէրինտէն պիրաշ տինէնտիքաէն սօնրա, հէր իքիսի տէ պիր արա հալ ու ֆալիէրինին զարիպանէ օլան շու մուգաբէնէթ վէ միւշապէհէթի իւզէրինէ սիւշիւնիւպ սիւքիւթ իթտիւէր։

Պատէհու բալթօլու ատէմ չէօյլէ պաղըրտը։

— Ֆիլհագիգա Մատամ, բուեա՞ մը կէօրիւեօրուզ, եօգսա դուեատէ՞ն մի ուեանըեօրուզ կիպի պիր հալտէեիզ։

— Բէք սահիհ տիր, Միւսիւ. . . կէօրտիւկիմէ վէ ճէրէեան իտէն շու հալէրէ. . . ինտանամամ։

— Սիզ թէքրար իտէրիմ, Մատամ. . . տիւնատէն պէրու վուգու պուլան ահվալտէ էօյլէ անլաշըլմազ չէյլէր վար քի, հէր իքիմիզին շու իհթիեաթը տահա զիեատէ ուզուն սիրէմէզ։

— Պէնտէ սիզին կիպի տիւշիւնիւեօրում, Միւսիւ, լութֆէն գօլունուզու վիրինիզ. . . տօսթում. . . հէեէ. . . թէճճիւպ. . . քէնտիմի էյի հալտէ կէօրմէճան. . . թէճճիւպ. . . քէնտիմի էյի հալտէ կէօրմէեօրում. . . ֆագաթ եիւրիւեէրէք պու պէյքի զայիլ օլաճագ տըր։

— Նէ՞րէեէ կիտէճէկիզ, Մատամ։

— Նէրէեէ օլուր իսէ Միւսիւ, Նէօֆ քէօրիւսինէ. . . ղըսթընմարա վասլ օլալըմ։

Հէր իքիսիտէ Տօֆին սօգաղընտան ինէրէք եօլտա պէր վէճճի ատի միւքեալէմէ իթտիւէր։

— Էվվէլ էմրտէ Միւսիւ – տէտի կէնճ գատըն – իսմիմ սանա անլաթմալըեըմ. . . պունուն շիւպհէսիզ բէք մի

ՍԱՐՐԱՖԻՅԵԼ

ԴԱԼԱՓԱ ՓՈՐՍԱՍԸ

1891 Սեպտ. 18

Էսկ. Ուսմ. միւպէտտէլէ սէրֆ Տէ	---	—
Տիւն ադչամ դափանոը	19	16
Պու սապահ աչրլոը	19	15
Էն եիւքսէք ֆիեաթ	19	17
Էն աշաղը ֆիյաթ	19	15
Սէրի Ա	42	10
» Պէ	22	
» Սէ	19	15
Թահվիլաթը Օսմանիյէ	73	
Էն եիւքսէք ֆիեաթ	73	
Էն աշաղը ֆիեաթ	73	
Թասֆիյէ	17	—
Շըմէնտըֆէր ... ֆր.	63	75
Օպլիգասիոն Թրամվայ ... Լ. Օ.	499	—
Իսթիլանտ 3 կիւնէ ... »	145	—
» 1 » ... »	60	—
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ		
Իսթանպոլ պանգասը ... Լ. Լ.	5	
Սօսիէթէ ժէնէրալ ... »	4	20
» Օթ. չանժ է վալիօր »	4	24
Դրէյտի ժէնէրալ օթօման Լ. Օ.	8	7
Թրամվայ ... »	5	85
Ըէժի ... »	14	34
ԵՒՐՈՊԱՆ ՖՕՆՏՕԼԱՐԸ		
Իսթիդրաղ 3% ... ֆր.	415	—
» 4% ... »	—	—
Պանգ Նատիոնալ ... »	420	—
Լոբիոտ ... »	134	—
ԱՌՈՒՍ ՖԻՆԱՆՍԱՐԸ		
Օսմ. միր. 100 ղրշ. տան Ղրշ. Փ.		
Սիմ մէնֆիյէ ...	107	25
Մէթալիք ...	99	10
Պէշիկ ...	101	20
Ալթընըդ ...	102	20
Ինկիլիզ լիրաը ...	110	2
Ֆրանսըզ » ...	87	12
Ֆօլ ...	89	30
Գարպոն գաեմէսի ... »	8	65
Օնսօլիտ ըէբօրու ...	30	
Օսմանիյէ » ... Ըէբօր	22½	
Շըմէնտըֆէր » ... Տէրօր	37½	
ԳԱՄԳԻՕ		
Լոնտրա ...	109	—
Փարիս ...	27	½
Ֆրանգ ...	—	—
Ֆիորին ...	10	72½
Մարգ ...	18	52½

ԹԻՒՃԱՐԻԼ

Ամիսն 25 սէրէթ Գալըքէսիր թալէգօ 114 ղրշ. քէղա 40 սէրէթ Գալըքէսիր Հօլանտա վիզիթասը 118 ղրշ. սաթըլոը։

Պոռդոպոյլոր

Ազիմա (Ռուսիա)	
Կիրգա (Ռուսիա)	
Թայգան	
Իպրայիլ	
Վարնա	
Գալէզգ	
Սամսուն	21-21½
Անատոլու շըմէնտը. պուդոյը	21-21½
Ռումելի շըմէնտըֆէրի	
Զաղարա	26-27
Ֆիլիպէ	
Պապա էսկի	23-23½
Ուզուն քէօբրիւ	22-23
Բավլի քէօյ	23-23½
Զօրլու	
Լիւլէ Պուրկազ	
Սէրթ պուդոյ	24½-25
ՈՒՌ	
Ռուսիա 1 ինճի	118-120
» 2 »	116-118
» 3 »	110-112
Իպրայիլ նիւմէրո 3	110-
» » 4	112-
ԵԷՐԼԻ ԷԶԷՐՈՒԼ	
Ազիմա	
Կիրգա	108-110
ՈՒՐԲ-	
Իպրայիլ	11-12
Ռումելի	12-12½
Եուլաֆ	9
Զավտար	19
Մըսըր պուդոյը	18
Քէբէն թ. հումու բարա	52½-53
Գուշ օթու բարա	34
Ս. Ֆիլոն 8 սէրէթ Գարահիսար Հօլանտա վիզիթասը	122½
Ս. Ֆիլոն 40 սէրէթ Գալըքէսիր Հօլանտա վիզիթասը	124
Ս. Ֆիլոն 60 սէրէթ Գալըքէսիր թալէքօ	121
Ս. Ֆիլոն 6 սէրէթ Գալըքէսիր թալէքօ	115

ԻԼԱՆ

Սահէյի մէարիֆվաեէյի հազրէթի Բաթիշահիտէ, հիւքիւմէթի մահէլլիեէնին բուխսաթլը, Գուրսատա ուֆաճըգ չօճուգլար իչին քիւչատ իյլէմիշ օլտուղում Մանկական Պարտէզտէն պաշգա օլայագ, պիր տէ կէրէք գըզ վէ կէրէք երքէք չօճուգլար իչին, հէմ կիւնտիւզլիք օլմագ վէ հէմ տէ կիճէլերի գալմագ իւզրէ պիր մէքթէպ քիւչատ իթմիշ օլտուղումտան, վէ «Հէրպէրթ Շիլլէր» նամ Ալմանեա եէնի ուսուլի իւզրէ խարէ իտիպ, վէ քեաֆֆէյի չակիրատանը բէտէր մագամընտա դաեբրաճաղընտան, կէրէք Իսթանպոլ վէ կէրէք թաշրա ռիաեէթլու էհալիլէրին մալիւմաթը օլմագ իւզրէ իլան իտէրիմ։

Մէքթէպլի մէզպուր իշպու Սեպտեմբերին իքիսինտէ քիւչատ օլունարագ պիրինճի, իքինճի վէ իւչիւնճիւ սընըֆլար իչին, մահը մէզքիւրուն 20սինէ գատար չօճուգ գապուլ օլունճագ տըր։

Մէքթէպլի մէզպուրուն նիզամնամէսի, վիրիսէճէք տէրսլէրին բրօկրամը, վէ չօճուգլարը գապուլի իչին լազըմ կէլէն շէրայիթ հագգընտա քէսպի մալիւմաթ իթմէք խաթէնէն զաթլար, «Գուրսատա, տնօրէնութիւն Բալանթարեան վարժարանի» տիեէրէք մէքթուպ եապապիլէճէքլէր տիր։

Դ. ՔԱԼԱՆԹԱՐԵԱՆ

Լ'ԱՎԸՆԻՐ

ՏԷ

ՖԱՄԻՅԼ

ՖԱՄԻԼՆԱԼԱՐ ԻՍԹԻԴՊԱԼԻ ՆԱՄ ՇԻՐՔԷԹԻ
ՄԻԹԷԳԱՊԵԼԷՅԻ ԹԷՄԻՆԻՑԷԷ
ՄԷՐՄԱՆԷԼԷՐ ԹԷՇԲԻԼԻ ԻԶԻՆ
ՖՐԱՆՍԱ ՏԷՎԼԷԹԻՆԻՆ
ՆԷԶԱՐԷԹ ՎԷ ՀԻՄԱՆԷՍԻ ԹԱՀԹԸՆՏԱ
ԻՏՖԱՏԻ ՄՈՒԱՄԷԼԱԹ ԻՅԻԷՐ
ՇԻՐՔԷԹԻՆ ՄԷՐԲԷԶԻ ԻՏԱԲԼՈՒ
Ֆլանա Լէն ըէհրէնոե, Բէբէ-պէլէ օգոե Ն. 64
ԹԷՄԻՆ ՕԼՈՒՆԱՆ ՍԷՐՄԱԵԸ
100.000.000 ՖՐԱՆԳ

«Լ'Ավընիր տէ Ֆամիյլ» շիրքէթինին թէշքիլի վէյէվ ճիւզի օլսուն պիր մուավէնէթ օլմագ մագսատինէ մէպնի օլուպ, պու շիրքէթ ապ միւտատէթ զարֆընտա թէրագզը վէ թէկէասիւ իյլէմիշ տիր։

«Լ'Ավընիր տէ Ֆամիյլ» շիրքէթի պիր միւտատէթի մուայեէնէ զարֆընտա եախուտ միւտատէթին ինգըզասընտան էվվել իսապէթի վագրա իլէ սէրմայէտէր թէշէբիւ իտէր։

«Լ'Ավընիր տէ Ֆամիյլ» շիրքէթի էնվայլ մուավէնէթ իլէ միւթէվէզզիւ օլուպ, պաշլըճալարը մէնգուլաթը գէյյէթի միսթէար օլան մէպլաղը թէկմին իյլէմէք, ղայրպտա օլան պիր սէրմայէսի էյտէ իթմէք, սանաաթ վէ թիճարէթտէքի իսթիգրազաթը ըէկս իւլ մալինի թահթը թէկմինէ ալմագ, չօճուգլար իչին ճէկէղ թէտարիք իյլէմէք, իսթիհարլար իչին մէտարը թէյսիւզ օլաճագ մէպլաղը բէյտա իյլէմէք, գայրը հաեաթ շարթը իլէ մէշրուբ վարիտաթը վիճուտէ կէթիրմէք, խիւլասա, ուսուլի իտարէյի միւթալիգ հէր նէվի մուավէնէթը իյթա իյլէմէք տիր։

«Լ'Ավընիր տէ Ֆամիյլ» շիրքէթինին Տէրսաատէթ ամէնթէլիկի, 1884 քեանունի սանի իպթիտասընտան պաշլամըշ տըր։

Ֆազլա մալիւմաթ ալմագ, վէ շիրքէթէ հիսսէսար եապըլմագ արզուսունտա պուսունան, Տէրսաատէթտէ Պաղչէ-Գարուսունտա Շէյխիւլ Իսլամ խանընտա 11 նիւմէրօլու օտատա մուգիմ ամէնթէսի Թէլլալեան Բարսեղ էֆ.-ե միւրաճաաթ իթմէլի տիր։

ԱԶԴ

Ս. ԴԱՒԹԵԱՆԻ հետեւեալ գործերը կը վաճառուին Մարգարեան դրատուն, զեղչեալ գներով։

Վարժութիւն մանկանց, մասն Ա.	3 զրշ.
Վարժութիւն մանկանց » Բ.	4 »
Փունջ հաւաքածոյ	2 »

Մեծաքանակ գնողաց կը տրուի % 15 զեղչ։

Զգուշանալ կեղծերէն։

Հարազատ օրինակք կը կրեն հեղինակին կնիքը։

ՀՈՐ

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գ. ԱՍԼԱՆԵԱՆ

ԵՐԷՎԱՆԻ ՏՊԱԳՐԱՏՈՒԹԻՒՆ

Սրբագրեալ եւ հոգեւացեալ

ՏՊԱԳՐ. Գ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ, ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ, 14.

1891

Որոյ աշխարհագրութիւն որ կը բաղկանայ 320 մեծադիր երեսներէ, եւ կը պարունակէ երկրիս տարածութեան, աշխարհագրական չափուց, բնական բաժանմանց, արտադրութեանց եւն. վրայ կարեւոր ծանօթութիւններէ զատ, ընդարձակ տեղեկութիւններ աշխարհի հինգ մասանց եւ բոլոր կառավարութեանց վրայ, պատուական խիստ կարեւոր գիտելեաց եւ ի մասնաւորի ընդարձակագոյն կերպով Թուրքիոյ վրայ, թէ Եւրոպական եւ թէ Ասիական, (80է աւելի երեսներու մէջ), ինչ որ անժխտելի առաւելութիւն մ'է բոլոր աշխարհագրութեանց վրայ, այս երորդ անգամ հրատարակուած է հարկ եղած սրբագրութեամբք եւ յաւելմամբ։

Այս բոլոր առաւելութեամբ գինը փոխանակ 7 ի, զեղչած եմք 6 ՂՐՈՒՇԻ, շատ գնողաց զոհացուցիչ զեղչմ'ետսընելով սոյն գնոյն վրայ։

Գերազանցեղին է Գ. Պաղտասարեան զրատուն, կը գտնուի նաեւ բոլոր գրավաճառաց քով։

ԳՐՕՆՏՕՐՖՏԱ

ԲՐԷՆՍԷՍ ՍԹԷՖԱՆԻ ՆԱՄ ՄԱՅՏԷՆ ՍՈՒԼԱՐԸ

Էմոլըզ գուտրէթտէն հասըլ օլմա, վէ գանա սէրինլիքպախշ իտէն ալթընլի մատէն սուլարը պիլ խասա էսնայի թատամտէ իսթիմալ օլունուր։

Իշպու մատէն սուլարը նէֆէս պօրուլարը յլա միյտէ վէ մէսանէ խասթալըգլարընը տէֆ իտէր։

Արշիւտիւգ Բօտոլֆ հազրէթլերի պու պապտէ պէր վէճհի աթի չէհատէթտէ պուլունմուշ տուր։

«Իշբէ Գրօնտորֆտան ալա մարէն սոֆրամըզդան հէր եէտի օլմազ։

Պու գուտրանեա Ավսթրիատա ԳԱՐԼՍԲԱՏ գուրպինտէ Գրօնտորֆտան ալգալինլի մատէն սուլարընդն սահիպի իսթիեազը տըր։ Տէրսաատէթտէ Սայիտիեէ խանընտա 19 վէ 20 նիւմէրօլարտա Թիւրքիանդն Ուսուվի Աֆանդը։

Պաշլըճա էֆզա թիւճճարլարը, էֆզախանէլէր, օթէլլեր վէ լօգանթալարտատախ, սաթըլըր։

(40)

— Սահիհ տիեօրսունուզ, Միւսիւ, իլք տէֆա մատամ տը Լիւսվալը խանէսինտէ թէսատիւֆ իթտիկիմիզտէ..., պէն պիզին պիմանըզը Ֆարգ իթմէտիկիմ կիպի, սիզտէ պէնիմ չէհրէմի Ֆարգ իթմէտինիզ... պէն մահֆուզ վէ չէրմէնտէ (ութանկան) պիր սուրէթտէ եիւզիմի սագլաեօր իտիմ, վէ չիմտի պիլէ – իլավէ իթտի Վալանթին Մ. տը Լիւսվալը նալարընտան քէնտիսինի կիզլէմէք իչին պաշընը էէրլէք – հէր նէ գատար չու մէչում կիճէտէն պէրու սէնէլէր ճէրլեան իթմիշ իսէտ, ճէնապը Հագդա թէչէքքիւրէր իսէրիմ քի... գարանլըգ տըր։

— Պիլիրիզ քի Մատամ, սիզէ պէօյլէ մուճիպի թէկսիւր, վէ հաթթա պէնճէ տախի մուճիպի էսէֆ ու քէտէր խաթըրէլերի... քէմալի թէկսիֆլէ զէքր ու պէեան իյլէմիմ, պիրա սիզի իզահ իսէն Մ. տ'էնֆրըվիլին պուղղ ու տատավէթինտէն նաչի քէնտիմէն կէչէրէք...

Վալանթին հէման սէօզիւնիւ գաթ իլէ պիր նէվի էնտիլէ վէ մէրագլա տէտի։

— Էյ Ֆլօրանս նէ՞ օլատ։

— Շիմտի անը թատգիպ իտիեօր իտիմ – ճէվապ վիրտի Մ. տը Լիւսվալ քէտէրնաք պիր սուրէթտէ։

— Ֆլօրա՞նս մը, նա՞սըլ..., պու գասրն...։

— Մատամ տը Լիւսվալ իտի։

— Լաքին... նի՞չին անը թատգիպ իտիեօրսուն։

— Պիլմէ՞զմիսինիզ։

— Սէօյլէ, Միւսիւ, սէօյլէ։

— Պէտէնէն վէ մալէն այրըլաբք – ճէվապ վիրտի Մ. տը Լիւսվալ զանէթ միւթէէսսիֆանէ տէրսունինտէն չէքտիկի պիր ահ ու էնինի զաթթ իսէրլէք – էօյլէ լազըմ կէլտի...

— Էյ Ֆլօրանս նէ՞րէյտէ սաքին տիր։

— Վօժիրար սօգաղընտա։

— Ահ եա Ըէպպլի՛մ – տէտի Վալանթին տիթրէեէրէք պու զարիպ տիր։

— Նէ՞ վար քի մատամ,

— Ֆլօրանս Վօժիրար սօգաղընտա սաքինէ իսէ, հա՞նկը նիւմէրօտա։

— 59 նիւմէրօտա։

— Էյ Միշէլ տէ 57 նիւմէրօտա սաքի՛ն տիր – պաղըրտը Վալանթին։

— Միշէ՛լ – պաղըրտը Մ. տը Լիւսվալ – Միշէլ Ըընօ՛։

— Էվվէթ... ամճաղատէնիզ... տէօրտիւնճիւ գաթտա 57 նիւմէրօտա իգամէթ իթմէքտէ տիր։ Տիւն պիզի թէստիւֆ իթտիկիմտէ... օլ պապատ էմնիյէթ հասըլ իթմիշ իտիմ։

— Էյ զէվզէմտէ այնի գաթտա՛մը իգամէթ իտիեօրտէտի Մ. տը Լիւսվալ։

Պատհու միւմանէյհ Վալանթինին գօլու պիր թէկէզիւլի ատապի գապիլինտէն օլարագ, տիթրէմէկէ պաշլատըզը վէ ոըգէթլէ քէնտի գօլթուզու իւզէրինէ տատանըզընը կէօրիւնճէ չէօյլէ իլավէ իթտի։

— Եա Ըէպպլիմ, Մատամ նէ՞ օլուեօրսունուզ... գուվէթտէն տիւշիւեօրսունուզ։

— Սէվ իտէրսինիզ, Միւսիւ... հէեէճան... սօղուգ... պէնտէ պիլմէմ նէ հիսս իտիեօրում... Ֆագաթ քէնտիմի անճագ թութապիլիեօրում, վէ պաշըմ տէօնիւեօր կիպի տուեեուեօրում։

— Մատամ... պիրազ ճէսարէթ... պիր զայրէթ տահա... եալընըզ չու ըշըգ օլան տիւքքեանա գատար... օրատա... ըբնթըմ քէօշէսինտէ...

— Օրաեա գատար քէնտիսի թութմաղա զայրէթ իտէճէկիմ, Միւսիւ – ճէվապ վիրտի Վալանթին թէզայեիւբ իթմիշ պիր սէտա իլէ։

— Ֆիլվագը մէզպուրէ աչմըշ օլան պագդալ տիւքքեանընա գատար սիւրիւքլէնէրէք կիթմէք ճէսարէթինտէ պուլունտու, մէզքիւր տիւքքեանտա չէքմէճէ պաշընտա պուլունան գարը տէրհալ մատամ տ'էնֆրըվիլի գապուլէ չիթապ իլէ մէզպուրէեի տիւքքեանընը արգասը ճիհէթինէ կէօթիւրիւպ, օրատա էլինտէն կէլէն թէգայեիւատը պիտիրիզ իյլէմիշ տիր։

Պիր սատաթ գատար սօնրա արթըգ սապահ օլմուշ օլտուղունտան, տիւքքեանընը գարուսունտա պիր արապա ճէլպ իլէ Մ. տը Լիւսվալ Մատամ տ'էնֆրըվիլի խանէսինէ կէօթիւրմիշ տիր։

Մատամ տ'էնֆրըվիլ կիճէնին չու վուգուաթընտան սօնրա օլ տէրէճէ մուզտարըպէ վէ զիր ու զէպէր օլմուշ իտի քի էֆքեարընը պիր ինթիզամ թահթընա ալմագա զայրի միւգթէտիրէ պուլունարագ, քէնտուսինէ խանէսինէ գատար կէօթիւրմէսինտէն նաչի Մ. տը Լիւսվալա պէեանը թէշէքքիւրլէ, քէնտիսիյլէ ճիտտի պիր միւլագաթտա պուլունմագ իւզրէ, կիճէ ալաֆր. սատաթ 8տէ խանէսինէ կէլմէսինի ըէճա իթմիշ տիր։

Սատաթ 8տէ Մ. տը Լիւսվալ Շօսէ տ'Ռնթէնտէ միւզէյեէն պիր օթէլտէ իգամէթ իթմէքտէ օլան Վալանթինին խանէսինէ թէքրար կէլտի։

— Պու կիճէ նա՞սըլսընըզ Մատամ, – տէտի մէրագլա Մ. տը Լիւսվալ կէնճ գատընա։